

משרד החינוך

חוזר המנהלת הכללית

הודעות

עד/11

תמוז החשע"ד - יולי 2014

לתשומת לב המנהלים והמורים

לפי האמור בסעיף 3(א) ל"תקנות חינוך ממלכתי (סדרי פיקוח) התשל"ג-1973", הוראות המנהל הכללי המופיעות בחוזרי המנכ"ל מחייבות את המנהלים ואת המורים, ועליהם לנהוג לפיהן.

חוברת זו מרכזת לנוחותכם את ההוראות שהתפרסמו בחודש שבו היא יצאה לאור. עם זאת, מאחר שחלים מזמן לזמן שינויים ותיקונים בהוראות המנכ"ל, על המשתמש בחוברת מוטלת האחריות לבדוק באתר משרד החינוך אם חלו שינויים בהוראות ממועד פרסום החוברת. יש לפעול בהתאם להנחיות המעודכנות ביותר בכל נושא.

תוכן העניינים

הודעות

	3	ארגון ומינהל
	3.7	מינהל מוסדות חינוך
7	3.7-3	תשלום עבור תלמידי חוץ בחינוך הרגיל בשנה"ל התשע"ד
	7	חינוך חברתי וחינוך בלתי פורמאלי
	7.10	פרסים
9	7.10-2	פרס השר להגנת הסביבה ושר החינוך לעבודות חקר מצטיינות בנושא סביבה בחינוך העל-יסודי
	9	תכניות לימודים
	9.2	חינוך לדמוקרטיה ולאזרחות פעילה
11	9.2-3	ימי עיון, סדנאות וסיורים לימודיים במרכזים ללימודי אזרחות ודמוקרטיה
	9.15	חינוך למורשת ישראל, ציונות ותולדות המדינה
14	9.15-10	סיורים בבית התפוצות לתלמידי מערכת החינוך

הודעות

3. ארגון ומינהל

3.7 מינהל מוסדות חינוך

3.7-3 (עד) תשלום עבור תלמידי חוץ בחינוך הרגיל בשנה"ל התשע"ד

1. כללי

רשות מקומית הקולטת במוסדות החינוך שבתחומה – בין בחינוך הרגיל ובין בחינוך המיוחד – תלמידים מרשות מקומית אחרת, וכן תאגיד המפעיל בית ספר ברישיון לפי חוק הפיקוח על בתי הספר התשכ"ט-1969, הקולט תלמידים מהחינוך המיוחד, זכאים לגבות מהרשות המקומית השולחת, שאליה שייך התלמיד, "תשלום עבור תלמידי חוץ". התשלום מיועד לכיסוי החלק היחסי של הוצאות החינוך הבסיסיות לתלמיד בגין רכיבים תפעוליים של המוסד החינוכי שאינם מכוסים על ידי משרד החינוך ו/או על ידי משרדי ממשלה אחרים.

התשלום עבור תלמידי חוץ מחויב מתוקף אחריותן המשפטית של הרשויות המקומיות השולחות על תלמידים הגרים בתחומן על-פי המשתמע מסעיף 7(א) לחוק לימוד חובה, התש"ט-1949, וכן מסעיפים 4(ב) ו-4(ג) לחוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988.

ההתחשבות עבור תלמיד חוץ היא בין הרשות הקולטת לבין הרשות השולחת, ואין לערב את ההורים בצורה כלשהי או לדרוש מהם תשלום, מלא או חלקי, עבור התעריף הבסיסי או עבור פעילות נוספת, למעט במקרים שבהם ההורים בחרו מיזמתם במוסד אחר מזה שהוצע לילדיהם על ידי הרשות המקומית. רק במקרה זה אפשר לדרוש את התשלום מההורים.

עקרונות החיוב של התשלום עבור תלמידי החוץ, נוהל השיבוץ, נוהל התשלום ואמצעי האכיפה מפורסמים בסעיף 75-3.7 בחוזר "הוראות הקבע" עג/7(א), "תשלום עבור תלמידי חוץ", המצוי באתר בכתובת זו:

<http://cms.education.gov.il/educationcms/applications/mankal/etsme.dorim/3/3-7/horaotkeva/k-2013-7a-3-7-75.htm>

הודעות

בהודעה זאת מפורטים תעריפי החיוב בחינוך הרגיל וכללי חיוב עבור שעות לימוד נוספות ושירותים נוספים התקפים לשנת הלימודים התשע"ד.

2. תעריפי החיוב בחינוך הרגיל

משרד החינוך בשיתוף עם משרד האוצר, משרד הפנים ומרכז השלטון המקומי, קבע תעריפים לתשלום עבור תלמיד חוץ בחינוך הרגיל. התעריפים מבוססים על שיעורי תשלום שנקבעו בתקנות לימוד חובה התשע"ד-2014 (תלמידים הלומדים ברשות חינוך מקומית אחרת). תעריפים אלו מפורסמים אחת לשנה, לאחר תחילת שנת הלימודים, בהודעה בנושא "תשלום עבור תלמידי חוץ" בחוזר מנכ"ל.

התעריפים לשנת הלימודים התשע"ד הם כדלקמן:

- לתלמיד בגן ילדים (חובה) ובבית ספר יסודי: 662 ש"ח
 - לתלמיד בחטיבת הביניים: 813 ש"ח
 - לתלמיד בחטיבה העליונה: 817 ש"ח.
- אין להצמיד סכומים אלו לריבית, למע"מ או למדד.

3. תשלום עבור שעות לימוד נוספות ושירותים נוספים

הרשות השולחת והרשות הקולטת רשאיות לקבוע בהסכם, שהרשות השולחת תשתתף בתשלומים נוספים על אלו שקבועים בתקנות ובחוזר המנכ"ל, וזאת בשל תוספת של שעות לימוד בנוסף לשעות התקן שמוקצות למוסד על ידי משרד החינוך, וכן בשל שירותים נוספים שניתנים על ידי הרשות הקולטת (פעילות נוספת), ובלבד שתלמיד מהרשות השולחת לא ייפגע בשל מחלוקות על תשלום עבור פעילות נוספת בין הרשות הקולטת לרשות השולחת וכן שלא יידרשו תשלומים בשל פעילות נוספת מהתלמיד או מהוריו.

תוספת שעות במימון הרשות הקולטת אינה מיועדת לפיצול כיתות האם במוסד החינוכי אלא להארכת יום הלימודים, או לחלופין למימון לימודים בקבוצות קטנות בחלק מן השיעורים.

הוראה זו אינה חלה על גני הילדים.

לפרטים אפשר לפנות אל ד"ר חגית מאיר,
מנהלת האגף ליישום חוק ומדיניות במערכת החינוך,
דוא"ל hagitme@education.gov.il

7. חינוך חברתי וחינוך בלתי פורמאלי

7.10 פרסים

7.10-2 (עד) פרס השר להגנת הסביבה ושר החינוך לעבודות חקר מצטיינות בנושא סביבה בחינוך העל-יסודי

המשרד להגנת הסביבה ומשרד החינוך יעניקו, כמדי שנה, גם בשנת הלימודים הנוכחית, פרסים כספיים לעבודות מחקר מצטיינות בתחום הקשור לנושא הסביבה המתבצעות על-ידי תלמידי כיתות י"א ו-י"ב.

הענקת הפרס מתקיימת בהלימה למדיניות הלמידה המשמעותית, המטפחת סביבת למידה התורמת להעמקת ההבנה ולעידוד חשיבה ויצירתיות ומזמנת חתירה למצוינות. הלמידה באמצעות עבודות החקר תואמת את רעיונות הפיתוח של מגוון חלופות בתהליכי הוראה, למידה והערכה וכן לימודים בסביבות למידה מגוונות.

תלמידים שהגישו את עבודות החקר בשנת הלימודים התשע"ד ומוריהם מוזמנים להגיש עבודות מצטיינות לוועדת השיפוט של פרס השרים. אפשר להגיש עבודות בתחומי דעת שונים, כגון עבודות אקוטופ, ביוטופ, גיאוטופ, עבודות גמר ועבודות אחרות, ובתנאי שהן עוסקות בסביבה.

כותבי העבודות הזוכות יקבלו פרס בטקס שייערך בשנת הלימודים התשע"ה.

התבחינים לשיפוט העבודות

- מקוריות המחקר
- מטרת המחקר והגדרת בעיית המחקר
- מבוא ענייני והפנייה למקורות ביבליוגרפיים
- היקף המחקר ומידת ההעמקה בבעיה שבה הוא עוסק (גודל המדגם, מספר החזרות וכו')

הודעות

- הצגת התוצאות (טבלאות, גרפים, דרכים אחרות)
- ניתוח סטטיסטי
- דיון ענייני
- סיכום ומסקנות
- היקף השימוש במאגרי מידע ורישום נכון של ביבליוגרפיה
- איכות העבודה (כותרות, סדר, חלוקה לסעיפים)
- תרומה יישומית של המחקר.

נוהלי הגשת עבודות החקר

1. תוגשנה רק עבודות שתומלצנה על ידי מנהל בית הספר. אפשר להגיש עד שלוש עבודות לכל בית ספר.
2. יש להעביר את העבודות המודפסות וכן קובץ אלקטרוני שלהן בצירוף המלצת מנהל בית הספר לד"ר אירית שדה, מפמ"ר מדעי הסביבה, אגף מדעים, המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך, בניין לב-רם, רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים 91911, וכן לשלוח אותן בקובץ אלקטרוני לכתובת iritsa@education.gov.il.
3. על העבודות להגיע למזכירות הפדגוגית עד יי באלול התשע"ד, 5.9.2014.
4. העבודות שתוגשנה תוערכנה על ידי ועדת שיפוט המורכבת מנציגים של שני המשרדים.

**לפרטים אפשר לפנות אל ד"ר ארנה ברגרזון, סגנית המדענית הראשית
במשרד להגנת הסביבה ויו"ר הוועדה, פקס' 02-6553752,
וכן אל ד"ר אירית שדה, המזכירות הפדגוגית, טל' 050-6280234.**

9. תכניות לימודים

9.2 חינוך לדמוקרטיה ולאזרחות פעילה

9.2-3 (עד) ימי עיון, סדנאות וסיורים לימודיים במרכזים ללימודי אזרחות ודמוקרטיה

1. כללי

המרכזים ללימודי אזרחות ודמוקרטיה במשרד החינוך מציעים ימי עיון וסיורים לימודיים.

פעילויות המרכזים הלימודיים מתאימות להוראת מקצוע האזרחות וממחישות סוגיות מרכזיות בתכנית הלימודים באזרחות ובחינוך לדמוקרטיה. ייחודן הוא במפגש הבלתי אמצעי של התלמידים עם עבודת בתי המשפט. הפעילויות מיועדות לבתי ספר המעוניינים להרחיב את החינוך לערכים אזרחיים ולהטמיעו.

מטרות הפעילויות

- א. עידוד לאזרחות פעילה ולמעורבות בחיי המדינה, החברה והקהילה
 - ב. הרחבת הידע בנושאי יסוד – משטר וחברה בישראל
 - ג. העמקת ההיכרות עם רשויות השלטון על תפקידיהן, הקשר ביניהן והמעורבות האזרחית שהן מזמנות
 - ד. הפנמת ערכי יסוד בממשל דמוקרטי.
- הפעילויות מותאמות לכל מגזרי האוכלוסייה ומיועדות לתלמידי חטיבות הביניים, לבתי הספר העל-יסודיים, לאנשי חינוך ולצוותי הוראה. הן מתקיימות ברחבי הארץ במתכונת של ימי עיון המשלבים סדנאות הפעלה ודיון עם סיורים מודרכים בבתי המשפט.

2. למידה חוץ בית-ספרית

הרעיון העומד בבסיס הקמתם של המרכזים הוא מתן מענה חינוכי-חוייתי משלים ללימוד נושאי היסוד באזרחות, בדמוקרטיה ובמשל באמצעות חשיפה לתהליכים אזרחיים ברשויות המדינה השונות. לשם כך המרכזים מציעים מפגשים עם עבודת הרשויות והתנסות בה. פעילויות המרכזים הלימודיים כוללות סיורים מודרכים בבתי המשפט וצפייה בדיונים משפטיים, שיחות עם שופטים, עריכת משפט מבויס, משחקי הדמיה וכן השתתפות בסדנאות שבמרכזן דילמות מהותיות המעסיקות את החברה הישראלית.

3. מרכזי הלימוד הפועלים ברחבי הארץ

3.1 המרכז הלימודי בבית המשפט העליון

המרכז מציע ימי עיון העוסקים בתפקידו של בית המשפט העליון כערכאה שיפוטית עליונה וכבג"ץ, במעמדו מול רשויות השלטון האחרות ובמשמעות תפקידו בחברה הישראלית. ימי העיון מתמקדים בנושאים כגון הסכמה ומחלוקת, זכויות וחובות, מעורבות אזרחית, היחיד והחברה בראי המשפט, המתח בין הרשות המחוקקת לרשות השופטת ועוד. בין הפעילויות המוצעות: סיור מודרך בבית המשפט העליון, פעילות חוייתית במוזיאון מורשת בתי המשפט, צפייה מודרכת בדיונים משפטיים, עריכת משפט מבויס וסדנאות הכוללות הפעלות ודיונים.

3.2 שילוב סיורים לימודיים בביקור בהר הרצל

המרכזים הלימודיים מציעים שילוב של סיור לימודי מודרך בהר הרצל יחד עם פעילות בבית המשפט העליון או בשילוב סדנה. במהלך הסיור ידונו התלמידים בסוגיות שעמן מתמודדת ישראל בהיותה מדינה יהודית ודמוקרטית המורכבת מקבוצות אוכלוסייה שונות ומגוונות. כל סיור יתמקד בציר רעיוני מרכזי אשר ייבחר על ידי בתי הספר, כגון ציר הזיכרון הלאומי, ציר הסכמה ומחלוקת, ציר הזהות המדינית כבסיס לזהות האישית ועוד.

3.3 המרכזים הלימודיים בהיכלי המשפט בחיפה, נצרת, באר שבע, ראשון לציון והרצליה

המרכזים הלימודיים בבתי המשפט מציעים ימי עיון בנושאים חברתיים בעלי היבטים משפטיים: סיור מודרך בהיכל המשפט, צפייה בדיון משפטי, סדנה חינוכית-חוייתית ומשפט מבויס. נושאי הסדנאות המוצעות: אלימות בקרב בני נוער, חופש הביטוי, ערבות חברתית,

גישור – דרך ליישוב סכסוכים לצד בית המשפט, נהיגת בני נוער תחת השפעת אלכוהול, להיות אזרח במדינת ישראל ועוד.

דמי השתתפות לבתי הספר בפעילויות ההדרכה במרכזים הלימודיים הם 20 ש"ח לשעת הדרכה לקבוצה.

**למידע נוסף ולהזמנת פעילות באמצעות האינטרנט:
www.education.gov.il/ezrachut**

9.15 הינוך למורשת ישראל, ציונות ותולדות המדינה

9.15-10	סיורים בבית התפוצות לתלמידי מערכת החינוך

1. כללי

בעקבות החלטה שהתקבלה בוועדת החינוך של הכנסת, חברו יחד בית התפוצות ואגף שלי"ח וידיעת הארץ במינהל החברה והנוער לקדם מגוון של פעילויות ותכניות חינוכיות. הפעילויות תואמות את התכנית החינוכית-ערכית של שלי"ח וידיעת הארץ "תכנית הליבה להכרת הארץ ואהבת המולדת" ובנויות ברוח המקצוע 'תרבות ישראל ומורשתו' והן מותאמות לשכבות הגיל מכיתה א' ועד כיתה י"ב.

2. בית התפוצות

בית התפוצות, מוזיאון העם היהודי, מציג את מורכבותה ועושרה של התרבות היהודית, את משפחותיה וקהילותיה, את לוח השנה העברי על חגיו ומועדיו וכן את פרות הרוח והיצירה, המסורות ואורחות החיים שנוצרו בקהילות השונות במהלך ההיסטוריה.

בית התפוצות מהווה בית לקהילות לומדות והוא משלב ידע עם חוויה ומעשה ושואף להעניק לדור הבא את המפתח להבנת זהותו היהודית, לחזק את תחושת השייכות לעם ולאפשר למבקרים להיות חלק מסיפורו הייחודי רב השנים.

בין הפעילויות המוצעות: סדנאות שיח, סיורים פעילים בתצוגת הקבע ובתערוכות המתחלפות והיכרות עם מאגרי המידע של בית התפוצות. בפעילויות נשזרים סיפוריהם הפרטיים והייחודיים של בני העם לכלל סיפור אחד מאחד, תוך שימור הרבגוניות והייחודיות של כל קהילה והדגשת ביטוייה השונים של השייכות לעם היהודי.

3. תכניות חינוכיות

תכניות לבתי הספר היסודיים

- הצגת סיפורו של העם היהודי באמצעות השפה העברית
- מהו סמל יהודי ובמה חשיבותו
- מקומם של ערכים יהודיים ואוניברסליים בחיי היום-יום.

תכניות לחטיבת הביניים ולחטיבה העליונה

- תכנית המותאמת לפרויקט כתיבת עבודת שורשים, אשר במהלכה המשתתפים מבררים את האופן שבו נשזר סיפורו של היחיד בסיפורו רב השנים של העם היהודי
- מסע אל מקורותיהם של הערכים היהודיים ונוכחותם בחיינו כפרטים וכחברה
- מנהיגים ומנהיגות יהודית בעבר ובהווה
- בירור משמעותה של הזהות היהודית ישראלית
- תכניות העוסקות בזיכרון היסטורי: הכנה למסע לפולין ושיח בנושא זיכרון יהודי המותאם לימי הזיכרון הלאומיים.

לפרטים על התכניות ולתיאום סיורים אפשר לפנות אל גבי טובה לשם, מנהלת אגף מכירות ופרויקטים בבית התפוצות, טל' 03-7457902, דוא"ל tova.l@bh.org.il

לפרטים אפשר לפנות אל מר מושיק כהן,
מנהל גף הכשרות ופיתוח מקצועי באגף של"ח וידיעת הארץ,
טל' 02-5603888, 050-6283195, דוא"ל moshekco@education.gov.il

הוצאה לאור : גף הפרסומים, משרד החינוך
עריכה והבאה לדפוס : דליה הלוי, ורד צדוק
ריכוז ההפקה : שרה גמליאל, רונה פירו
עריכת הלשון : עירית עמיאל
עיצוב : סטודיו "שחר שושנה"
הודפס במדפיס הממשלתי, ירושלים

כתובת המאגר הממוחשב של חוזרי המנכ"ל : www.education.gov.il/mankal